

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звіт Антимонопольного комітету України за 2015 рік / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=122547&schema=main>.
2. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
3. Classification of manufacturing industries based on technology. OECD: ANBERD and STAN databases, May 2003 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/industry/ind/40230754.pdf>.

ІРИНА ПИВОВАР

Науковий керівник:

К.е.н., доц. Комар Н. В.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ В РАМКАХ ОЧЕС

На сучасному етапі розвитку світового господарства та міжнародних зв'язків спостерігається все більше поглиблення взаємозалежності національних економік та зростання інтеграційних процесів. В умовах глобалізації країни змушені об'єднувати свої зусилля в політичній, економічній та соціальній сферах задля підвищення ефективності своєї зовнішньоекономічної діяльності та вирішення глобальних проблем суспільства. Для України досить гостро актуалізується пошук механізмів адаптації національної економіки до світогосподарських викликів, особливо в умовах впливу глибокої політичної та економічної кризи. Саме тому, успішне вирішення національних економічних проблем вбачається можливим в умовах всебічного сприяння процесам регіональної і субрегіональної економічної інтеграції [1].

На даний час основним пріоритетом української інтеграційної стратегії є курс у напрямку поглиблення торговельно-економічного співробітництва з Європейським Союзом. Проте, країні необхідно розглядати також альтернативні варіанти інтеграційної спрямованості, серед яких найдоцільнішим є «чорноморський» напрям, що реалізується через участь в Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). ОЧЕС являє собою субрегіональне об'єднання 12 країн Чорноморського регіону: Азербайджан, Албанія, Болгарія, Вірменія, Греція, Грузія, Молдова, Румунія, Сербія, Росія, Туреччина та Україна [2].

Географічне положення країн дозволяє реалізувати торговельний потенціал Чорноморського субрегіону шляхом відновлення історичних напрямків торгівлі – «шовкового шляху» та «з варяг у греки». Крім того,

можливість виходу до Чорного моря 6 країн ОЧЕС формує умови для економії на транспортних витратах при здійсненні субрегіональної торгівлі.

Участь України в такому регіональному інтеграційному об'єднанні як ОЧЕС обумовлена не лише географічними особливостями та транзитним характером її економіки, а й глибокою тісністю зв'язків між країнами-членами ОЧЕС, що збереглися ще за часів існування Радянського Союзу. Так, станом на 2015 р. питома вага товарообігу з країнами-членами ОЧЕС складала 25% зовнішньоторговельного обороту України, в тому числі найважливішими торгівельними партнерами були Російська Федерація – 16,3% та Туреччина – 4,7%.

Варто також зазначити, що Україна має найбільшу кількість морських портів серед усіх країн басейнів Чорного і Азовського морів, що визначає роль України як сполучної ланки у транспортній системі країн – членів ОЧЕС, а відповідно і їх економік [1].

Проте, у рамках орієнтації ОЧЕС на створення загальноєвропейського інтеграційного простору країни-учасниці є дещо відмінні у своїх культурних цінностях, економічному розвитку та пріоритетах у баченні майбутнього європейського процесу, що зумовлює гальмування подальшого розвитку торгівельно-економічних відносин. Для України найбільшою проблемою подальшого інтегрування та розвитку в рамках ОЧЕС є насамперед загострення стосунків з окремими країнами-учасницями. Зокрема, зазіхання Російської Федерації на територію України зумовили глибоку політичну та торгівельно-економічну кризу в стосунках з Росією, запровадження санкцій та торгівельного ембарго.

Нестабільну ситуацію в ОЧЕС також спричиняє небажання деяких країн узгоджувати позиції з низки політичних питань та питань безпеки регіону у цьому форматі, зокрема, грузино-абхазський конфлікт, складні політичні відносини між Азербайджаном та Вірменією, Вірменією та Туреччиною, а також слабкий вплив економічного потенціалу ОЧЕС на подолання кризових явищ національних економік країн. Тому, замість просування на шляху регіональної інтеграції ОЧЕС практично залишається міжурядовою організацією з невизначеним майбутнім [4].

З іншого боку, для реалізації своїх національних інтересів Україна має значні економічні вигоди у рамках співробітництва з ОЧЕС, в тому числі реалізація таких аспектів як: збільшення обсягів експортування товарів і послуг за рахунок динамічного торговельного співробітництва в межах ОЧЕС; активізація процесу залучення іноземних інвестицій з країн ОЧЕС і Чорноморського Банку торгівлі та розвитку; диверсифікація поставок газу та нафтопродуктів; ефективна реалізація туристично-рекреаційного потенціалу та транзитного потенціалу держави; диверсифікація ринків збуту агропромислової продукції; розвиток транспортних коридорів – «Північ–Південь», «Європа–Росія», «Європа–Азія». Співробітництво з Грецією, Болгарією і Румунією забезпечує вихід вітчизняних товарів на ринок ЄС, а з Росією і країнами Кавказу сприяє збільшенню поставок енергоносіїв.

Отже, Україні важливо здійснити комплексну концептуальну оцінку своїх економічних інтересів в ОЧЕС, визначити прийнятий рівень інтеграції у структурі цієї організації, практичні шляхи досягнення очікуваних результатів та можливі наслідки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гончарук А. І. Торговельно-економічні пріоритети України в ОЧЕС / А. І. Гончарук, І. А. Троян // Міжнародна економічна політика. – 2013. – № 2 (19).

2. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/obsec>.

3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1155>.

ІРИНА ПРОКОП

Науковий керівник:

К.е.н., доц. Комар Н. В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ НА ПРИКЛАДІ АСЕАН

Посилення економічної взаємозалежності національних економік на субрегіональному, регіональному та міжрегіональному рівнях стало вимогою сучасних міжнародних економічних відносин, адже очевидно, що економіка однієї країни не може замикатися в національних рамках, а повинна брати участь у міжнародному поділі праці, спираючись на порівняльні переваги. Характерною рисою сучасної світової економіки, і зокрема Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР), є поширення тенденції до регіоналізації, особливістю якої є поглиблення економічних зв'язків між країнами.

Найбільш яскравим прикладом успішно діючого інтеграційного об'єднання є Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), створена у 1967 р. у складі Сінгапуру, Таїланду, Філіппін, Індонезії та Малайзії. Пізніше приєдналися Бруней (1984 р.), В'єтнам (1995 р.), Лаос, М'янма (1997 р.), Камбоджа (1999 р.). Формування АСЕАН було зумовлене не економічними причинами, а необхідністю воєнно-політичної стабілізації в Південно-Східній Азії. У подальшому політичний чинник сприяв інтеграційній взаємодії в економічній сфері, а також забезпечив сприятливий імідж АСЕАН на світовій арені.